

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

De Geest der aanneming tot kinderen

Maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneming tot kinderen

Romeinen 8:15

Onuitsprekelijk groot is de heerlijkheid van de nieuwe bedeling. Romeinen 8 spreekt daarvan. De Heilige Geest is de "Geest der aanneming tot kinderen". Ook onder het Oude Verbond werkte de Geest, namelijk als de "Geest der dienstbaarheid wederom tot vreze". Hij werkte zowel in de belofte als in de wet, en daarom ook door de wet, tot openbaring van de heiligheid Gods en van de onmogelijkheid om door de wet gerechtvaardigd te worden. Onder de donders en bliksemen van Sinai en heel de wettische bediening ontdekte Hij en deed uitzien naar de verlossing, in de schaduwen van offers en priesterdienst geopenbaard. De Heilige Geest is ook de "Geest der aanneming tot kinderen", of naar de betekenis van het Griekse woord "tot zonen", tot meerderjarige kinderen, die niet meer als slaven (volgens de gewoonte der Grieken) behandeld worden, maar delen in de vrijheid, welke in Christus is. Zij zijn vrij van de verdoemende kracht der wet, in Hem (vs. 1). De Heilige Geest brengt Gods kinderen tot die troost en dit voorrecht. En dit doet Hij in de weg des geloofs; Hij leert dit "aannemen". Doch niet zoals het oppervlakkige naam-christendom meent, dat spreekt van "je moet geloven en Jezus aannemen". Wat heeft dit naam-christendom toch veel bedorven en de troost van het aannemen des geloofs verdonkerd, waardoor dit "aannemen" zulk een gans andere klank verkregen heeft en waarvoor vele oprechte bekommerden zo bang zijn, en terecht. Toch wordt de troost van het bezit van het kindschap

nooit anders gesmaakt dan door dit "aannemen des geloofs". Aan dit "aannemen" gaat echter wat vooraf! Het is de openbaring en wegschenking van Christus in het hart, dat door Gods Geest na vroegere vertroosting en onderwijs ontdekt, ontledigd, ontgrond wordt, gans verloren in zich zelf raakt, van alle gerechtigheid ontbloot. Wanneer nu de Geest der aanneming de Heere Jezus en Zijn heil uit het Evangelie openbaart en wegschenkt in het hart, geeft Hij daar geloof bij, dat wil zeggen, geeft Hij een hand om aan te nemen, doet geloof beoefenen. Dan wordt beleefd, dat er geen gemakkelijker zaak is om zalig te worden, zo onmogelijk het tevoren was om te geloven!

Wij beleven thans ook in dit opzicht donkere tijden, waarin weinig het doorbrekende werk des Geestes beluisterd wordt. Daarvoor zijn ernstige oorzaken. Zou dit ook niet één van de oorzaken zijn, dat deze "welvaartstijd" zulk een schadelijke invloed uitoefent op het geestelijk leven van Gods kinderen? Zegt de psalmdichter niet in Psalm 92:

*Een ziel aan 't stof gekluisterd
Beseft Uw daden niet.*

Ook het vastzitten in wettische dienstbaarheid doet in het donker gaan. Het ongeloof beneemt alle vrijmoedigheid tot het kinderlijk ootmoedig vertrouwen. Ook wat Dr. Comrie opmerkt in zijn "Eigenschappen des geloofs", blz. 422: Het is wel goed, inwendig beseffen van zijn ellende te hebben, maar als er onvrijmoedigheid en beklemdheid des harten door ontstaat, was het beter, dat men zijn aandacht daarvan zocht af te wenden, en naar Jezus en naar het aanbod van Zijn genade zocht te zien. Want al te veel op zijn ellende

steeds te zien, zal het hart maar hoe langer hoe onvrijmoediger maken. Dat zij, die hunkeren naar zekerheid en vastheid, toch meer staan naar de zuivere kennis van de grond der zaligheid, die toch alleen ligt in het algenoegzame en volbrachte werk van Christus' Middelaarsverdienste en "door de wet der wet te leren sterven". Dit is zulk een kostelijk heilgeheim, want zo wordt Christus noodzakelijk, gepast, dierbaar, algenoegzaam! Daarom mocht Gods Geest nog eens opwaken en de hof van Zijn kerk doorwaaien om aan de oorzaken, zoëven genoemd, te ontdekken en die tot schuld te doen worden. Door de "Geest der aanneming" wordt de rijkdom van het "zoonschap" der kinderen Gods gekend en de innige beoefening van het "Abba, Vader". Het is nu maar de allerbelangrijkste vraag of wij persoonlijk die Geest hebben ontvangen en in Zijn werk mogen delen, door die Geest geleid worden. Want die zijn kinderen Gods schrijft de apostel in Romeinen 8:14. Hoe kan men weten die Geest te bezitten? Wel, Gods Geest ontdekt. "En Die gekomen zijnde zal de wereld overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel". Joh. 16:8. Zijt ge aan uw doodstaat ontdekt? Kent u de droefheid naar God, want die werkt een onberouwelijke bekering tot zaligheid! Zij wordt gekend uit de ontdekking des Geestes als een smart over de zonde, God door zijn zonde beledigd en vertoornd te hebben. O, dat doet gebukt gaan over de aarde. Die Geest doet ook hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. "Is er enig middel, waardoor wij deze straf zouden kunnen ontgaan en wederom tot genade komen?" Dat wordt de vraag van een mens, die zich als een gans strafwaardig zondaar leert kennen; zulk een wordt het te doen om met God weer verzoend te worden en om Hem te kennen. Gods Geest is de Geest der "uitbranding", Die op de verdere weg komt te

ontgronden en alle steunsels weg komt te nemen, waaraan de ziel nog zo vast kan blijven houden. Die ontgroning is noodzakelijk om plaats te maken voor de volkomen gerechtigheid van Christus, als de algenoegzame en hechte grond der zaligheid.

De Heilige Geest is de Geest der kennis, Die doet kennen en verstaan, wat eens een meisje mocht getuigen, toen zij uitgenodigd was om mede aan te zitten aan de vorstelijke maaltijd van Elisabeth Christine, gemalin van Frederik II, koning van Pruisen. Toen zij gewezen werd op de tafel vol kostbaarheden, prachtige schalen en zilveren bekers, vouwde zij haar handjes en begon luide te bidden:

*Jezus, Uw gerechtigheid
zij het kleed voor mij bereid,
daarmee kan 'k voor God bestaan
en eens naar de hemel gaan.*

Die door Gods Geest geleid worden, wandelen door de Geest, bedenken was des Geestes is. Waarop zijn de uit-

gangen van uw hart gericht? Die naar het vlees zijn, bedenken dat des vlees is. Rom. 8:5. Die naar het vlees, leeft, zal sterven, vers 13. Wandelen door de Geest houdt in kruisigen van het vlees, het bewandelen van die wegen welke de Heere behagen. "Waarheen de Geest was om te gaan, gingen zij". Ezech. 1:20. Dit wandelen naar de Geest gaat niet zonder strijd. "Want het vlees begeert tegen de Geest, en de Geest tegen het vlees". Gal. 5:17. Paulus moet klagen in Rom. 7:19: "Want het goede dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, doe ik". En verder: "Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds en mij gevangen neemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is. Ik, ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezès doods?" Maar wat nu? Rust Paulus hierin? Neen, dat kan hij niet. Daarom mag hij als in één adem erbij getuigen: "Ik dank God door Jezus Christus, onze Heere. Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de Wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde". Hoe onmisbaar is het bezitten van de Heilige Geest. Eénmaal is Hij uitgestort op de Pinksterdag te Jeruzalem. dit feit kan niet herhaald worden,

gelijk velen menen en daarom weer terug willen grijpen naar de bijzondere Geestesgaven, welke toen nodig waren tot vestiging van de kerk, zoals tongenspraak, in vreemde talen spreken enz. De uitstorting van de Heilige Geest is een "eenmalig" feit zoals het Kerstfeit en het Paasfeit.

Maar wel zijn thans nodig de krachtige werkingen van de Geest tot levendmaking, tot bekering, tot rechtvaardiging, tot heiligmaking. Tot getuigen in een wereld, die in het boze ligt, ja, overal, waar de Heere Zijn volk en knechten roept, ook dáár, waar 's lands belangen worden gediend!

Dat de bede van de psalmdichter ook de onze zij of worde:

*Och, schonkt Gij mij de hulp
van Uwe Geest,*

*Mocht Die mij op mijn
paân ten Leidsman strekken.*

*'k Hield dan Uw wet, dan leefd'
ik onbevreesd.*

*Dan zou geen schaamt'
mijn aangezicht bedekken,
Wanneer ik steeds opmerktzaam
waar geweest,
Hoe Uw geboôn mij tot Uw liefde
wekken.*

Wijlen Ds. H. van Leeuwen

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkkerk. Verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter en Ds. A. van Heteren.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 0180-613069.

ADMINISTRATIE:

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk.
Telefoon: 0184-669116.
postrek. 70.43.50 t.n.v. Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar.
Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.
Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

Dit tijdschrift wordt ten behoeve van iedereen die niet op de gebruikelijke manier kan lezen uitgegeven op groot-letter of via de Electronische Postbus. Informatie en opgave: CBB, Christelijk Bibliotheek voor Blinden en Slechtienden, Postbus 131, 3850 AC Ermelo, tel. 0341-551014.

Van de administratie

Zoals wij reeds in het vorige nummer meedeelden, kunnen we thans de opbrengst van de collecte van de Bewaar het Pand dag in Werkendam doorgeven. Deze bedroeg, na aftrek van de gemaakte kosten, het mooie bedrag van f. 4.440,-. Hiervoor hartelijk dank. Deze opbrengst zal worden aangewend ten behoeve van de exploitatie van ons blad. Ook ontvingen wij naast de abonnementsgelden in de afgelopen veertien dagen f. 480,- aan giften en kon één nieuwe abonnee worden bijgeschreven.

Met vriendelijke groeten,

P.J. Boers

Van de redactie

Inhoud

In deze aflevering van ons blad treft u een meditatie aan van wijlen Ds. H. van Leeuwen over Romeinen 8 "Maar gij hebt ontvangen de Geest der aanneeming tot kinderen". Naast de gebruikelijke vervolgartikelen een stukje over Ds. F. Bakker van de hand van

Ds. M.C. Tanis. Ook is er een eerste artikeltje over Christopher Love opgenomen.

Pinksterappèl

D.V. 12 juni a.s. 2e Pinksterdag.

Thema: Een dubbele relatie.

Sprekers: Ds. M.J. Kater uit Zeist "... met God". Om 15.00 uur.

Prof. Dr. W.H. Velema uit Apeldoorn "... met je naaste". 19.00 uur.

Opening: Ds. A.K. Wallet.

Plaats: Ned. Herv. Grote Kerk, Kerkstraat te Weesp.

Zendingsdag Elburg

D.V. 26 juli zal de jaarlijks zendingsdag te Elburg weer gehouden worden in de Geref. Kerk aan de Vrijheidsstraat 1.

's Morgens aanvang 10.30 uur.

Opening Ds. M.C. Tanis te Werkendam. Spreker: Ds. J.M.J. Kieviet te Rotterdam-Kralingen.

's Middags aanvang 14.00 uur. Opening

Ds. A. van Heteren te Barendrecht.

Spreker: br. H. Bor te Gent. Sluiting:

Ds. M.C. Tanis te Werkendam.

AvH

Hoe werd er gepreekt in de oude Christelijke Gereformeerde Kerk (1869-1892)? (5)

De vorige keer lazen we enkele gedeeltes uit een preek over Catechismus-zondag 2. Van de hand van de jonge dominee Graansma. Vandaag een andere preek uit dezelfde bundel. Nu over zondag 23. We mogen met recht zeggen: het hart van onze Heidelbergse. Omdat daarin het hart van het Christelijk geloof aan de orde komt: de rechtvaardiging door het geloof. "Hoe zijt gij rechtvaardig voor God? Alleen door een waar geloof in Jezus Christus ..." De schrijver is ook dit keer weer een jonge dominee: Philippus Willem Hendrik Eskes, geboortig uit Bunschoten. Als het boek met de Catechismuspreken in 1881 verschijnt, is hij zojuist dertig jaar geworden. Hij dient in die tijd de gemeente van Smilde. Andere plaatsen waar hij werkzaam is geweest, zijn Franeker, Spijk (Gr.) en Genemuiden. Ds. Eskes heeft een bewogen leven gehad. Twee keer werd hij weduwnaar. Zijn derde vrouw heeft hem enkele maanden overleefd. Na zijn emeritaat vestigde hij zich in Leiden, waar hij nog enige tijd als ouderling de gemeente diende. Evenals vrijwel al zijn collega's ging hij in 1892 met de Vereniging mee. Hij was dan ook vele jaren gereformeerd predikant geweest toen hij in 1929 stierf.

Het is me niet bekend of ds. Eskes deze preek ook zo heeft uitgesproken, zoals ze in gedrukte vorm voor ons ligt - maar als dat zo is, dan stonden zijn hoorders niet binnen anderhalf uur buiten. We kunnen ons afvragen: Ja, waarom ook? De lengte van onze diensten is ook maar een menselijke begrenzing. In andere landen en tijden - en zeker in tijden van een geestelijke opwekking - zijn/waren de mensen vele uren bij elkaar. En als de Geest in de raderen is, dan wordt het horloge vergeten. Deze preek telt 32 pagina's en ongeveer wel 10.000 woorden. Me dunkt dat 'onze' preken korter dan de helft daarvan zijn.

Ik geef nu de eerste woorden van deze preek weer. Die zijn als volgt: "Aan niets, Mijne Hoorders, ligt de gemeente meer gelegen, dan aan een zuivere opvatting van de rechtvaardigheid des geloofs. Zoo er ééne waarheid is, op welke wij ons moeten toelagen om ze te verstaan, dan die, welke wij daar

genoemd hebben, de rechtvaardigheid namelijk des geloofs. In vele dingen kunnen wij on- of minkundig zijn, maar - niet te weten of niet genoeg te weten, hoe wij rechtvaardig zijn voor God, wrekt zich het eerst en het meest aan ons zelve." Tot zover die eerste zinnen. De prediker is niet onduidelijk, vindt u wel? Van niet te overschatten gewicht, deze belijdenis aangaande de rechtvaardiging. Maar dat betekent voor de prediker die deze zaken aan de gemeente uitleggen moet "eene taak, welke dus waarlijk niet gering mag heeten". Want wie hier scheef gaat, gaat in alle stukken scheef!

Wat mij aan deze uitvoerige preek opvalt, is dat ze in eigenlijke zin geen uitleg van zondag 23 genoemd kan worden. De uiteenzetting door ds. Eskes beweegt zich eigenlijk los van de vragen en antwoorden 59, 60 & 61. Zo komt bijvoorbeeld maar nauwelijks ter sprake wat de Catechismus zegt over het "dat mijn consciëntie mij aanklaagt" en evenmin wat nu bedoeld wordt met het "schenken en toerekenen" (antw. 60) en het "aannemen en toeëigenen" (antw. 61). Deze preek heeft een heel eigen opzet, waarbij op een vrije manier gebruik gemaakt wordt van diverse elementen uit de Catechismus-antwoorden. Of dat de bedoeling is, is de vraag. Daar staan echter veel goede dingen tegenover. Daarvan wil ik hieronder enkele voorbeelden geven.

Dominee Eskes benadrukt vooral "de onschatbare waarde" van dit leerstuk. De weg van zalig worden is die van de volmaakte rechtvaardigheid. Nooit zullen zondaren zalig kunnen worden dan in deze weg - de weg van de rechtvaardiging door het geloof. En daarom moeten we haar zoeken. "Wij hebben eene rechtvaardigheid nodig, welke volkomen is, welke, waar wij in onszelven niet anders dan vloek- en doemschuldig zijn, in dit opzicht ons tot geheel andere mensen maakt. Wij zijn rechtvaardig of wij zijn onrechtvaardig. Een derde is er niet. Zoo moeten wij dan door het geloof waarlijk rechtvaardig zijn en dat zijn wij." De laatste vier woordjes zijn opmerkelijk. Predikt deze dominee een verondersteld geloof? Acht hij zijn hele gemeente rechtvaardig voor God? Nee, daarvoor is ds. Eskes te zeer

ervan overtuigd dat zalig worden geheel een zaak van goddelijke genade is. En dat is onverdiende genade. Door het wonder alleen! "Dat wij door het geloof kunnen gerechtvaardigd worden, is eene genade van God. Dat geldt ons hele zalig worden. Niet alleen de daad van de rechtvaardiging, maar ook ons komen tot het geloof. Onverdiende goedheid aan onwaardigen bewezen, want genade staat altoos tegenover onwaardigheid en schuld. Indien het nu genade is, dat wij zalig worden, dan is dit ook gezegd van het geloof, dat tot die zaligheid nodig is."

Een opvallende lijn in deze preek is dat hij de weg van zalig worden tekent als: 1) een eenvoudige en gemakkelijke weg, 2) een unieke weg en 3) een blijvende weg. Dat roept op het eerste gehoor wat vragen op. Wat bedoelt hij daarmee? Wel, het is een gemakkelijke en eenvoudige weg, want (en nu citeer ik weer): "Wat is er eenvoudiger en gemakkelijker dan het geloof? Tegenover het geloof staan de werken. Het is of gelooven of werken en aan werken is altijd moeite verbonden. Gelooven daarentegen staat hier gelijk met rusten. Het is een ophouden van werken. Het is Christus laten werken. Hem die reeds heeft uitgeroepen, dat het volbracht is, maar Die op grond hiervan nu juist altoos voortwerkt." Bedenk dat ds. Eskes deze (bijna uitdagende en prikkelende) uitspraken doet nadat hij eerst de onmogelijkheid van zalig worden heeft uiteengezet. Toen hij sprak over de loutere genade. Dit gezegd hebbend, spreekt hij over het gemakkelijke en eenvoudige geloof - als immers de rechtvaardigheid niet is uit de werken maar uit het geloof alleen!

Zalig worden in de weg van het geloof is ook "een éénige weg". Want de rechtvaardigheid des geloofs duldt geen andere naast zich. Hoevelen ook de zaligheid gezocht hebben in de weg van het werken - ze hebben het niet verkregen! "En eindelijk is ze ook de blijvende weg."

Nooit zullen de zondaren anders zalig worden dan alleen door het geloof. Ook in dezen is er bij God geene verandering of schaduw van omkeering. Van Adam af is het zóó geweest en zóó zal het blijven tot den jongsten dag. Ook hierom is de rechtvaardigheid des geloofs van eene onschatbare waarde. Haar moet men bezitten en anders is er nooit eene gegronde hoop voor de eeuwigheid. Wie zoude daarom niet juist haar moeten zoeken?"

U merkt dat ds. Eskes er nog al wat gewicht op legt dat de weg van het geloof de enige weg tot zaligheid is. En daarmee laat hij bijbelse en reformatorische noties horen. In het vervolg van zijn preek werkt hij dat nog nader uit. Als hij namelijk laat zien dat in deze weg ook de vruchten van de rechtvaardiging ontvangen worden: vrede bij God, liefde tot God, hoop op God en een voorsmaak van het zalig hemelleven.

Aan het slot van zijn preek stelt de prediker nog een tweetal vragen aan zijn hoorders. De tweede luidt: "Beleeft gij uw rechtvaardigheid?" Wat merkwaardig geformuleerd misschien, maar de bedoeling wordt wel duidelijk. Die is als volgt: U die meent rechtvaardig voor God te zijn, is het ook waarheid in het binnenste? Hij waarschuwt zijn hoorders voor zelfbedrog. Want dat is niet denkbeeldig. Voor Gods rechterstoel zal de waarheid blijken. Maar dan zal het te laat zijn! Daarom: onderzoek u zelf! Trouwens - de ware godvrezenden doen dat ook, zo zegt ds. Eskes. Altijd weer moet een begenadigd zondaar zich voor de Heere verootmoedigen. Want ook zijn of haar hart is arglistig. "Immers, nooit mag een geloovige zóó gerust zijn over zijne eeuwige toekomst, als hem in gevaar zoude brengen, van het met den ernst des levens niet zoo nauwgezet te nemen. De oprechte zal veeleer als zoodanig vreezen van wege zijne overgeblevene zonden, dat hij zichzelf nog bedriegt en hier ziet hij iets verschrikkelijks in." En dan geeft ds. Eskes nog

een vermaan: "Daarom zijn de geloovigen gehouden, zichzelf voortdurend te plaatsen voor de kenmerken der genade en des geloofs, om uit de vruchten van de waarheid hunner rechtvaardigheid verzekerd te worden". Opvallend: in een uitleg over de rechtvaardiging door het geloof (!), roept deze prediker op naar zekerheid te staan door het zoeken naar kenmerken! Eerlijk moeten we zeggen dat ds. Eskes hier toch wel enigszins afbuigt van de weg die antwoord 60 wijst: "... al is het dat mijn consciëntie mij aanklaagt dat ik tegen al de geboden Gods zwaarlijk gezondigd heb ... nochtans (!) schenkt God mij uit louter genade de volkomen gerechtigheid en heiligheid van Christus - in zoverre ik zulk een weldaad met een gelovig hart aanneem!" Dat is de koninklijke weg waarop hier toch zeker gewezen had moeten worden. De weg van de arme en aangevochten zondaar die zich nochtans (!) verlaat op de ontfermende God en Zijn Christus. En eerst in die weg kunnen door het werk van de Heilige Geest ook de kenmerken bijdragen tot de zekerheid van het geloof in het leven van Gods kind.

Toch - en daarmee besluit ik - komt ds. Eskes uiteindelijk wel terecht bij dat 'nochtans' van het geloof: "Dat dan een iegelijk tot dat bloed zich blijve wenden, want al is de rechtvaardigmaking volkomen, toch heeft de geloovige zijnerzijds telkens opnieuw behoefte, om de vrijmakende kracht van dat bloed van Christus te ondervinden."

JMK

belasting te kunnen betalen. Het gevolg hiervan was dat de rijken steeds rijker werden en de armen al dieper in de put van ellende terechtkwamen. Welk een ten hemelschreiende werkelijkheid, ontstaan door medebroeders, behorend tot hetzelfde verbondsvolk! En zweeg de Heere? Liet Hij alles gaan? Laat ons eerst letten op het feit dat wat geschiedde tegen de wil van de Heere was. Die wil was het volk bekend, want Zijn wetten stonden beschreven in het woord dat Mozes had moeten vastleggen. Bestemd voor alle tijden. Maar men trok zich daar niets van aan. Levensverrijking was het doel. Men was belust op geld, op bezit. Het leed, dat men daardoor de ander aandeed, trof niemand. Over de zonde van onrecht werd heengewalst. Wat vreselijk! Niets bracht tot inkeer. Het verleden sprak niet meer. Het was immers vol van 's Heeren ontferming en barmhartigheden. Hij opende de poort tot de vrijheid. Door Hem vond de terugkeer naar Jeruzalem plaats. Op weg naar stad en tempel had Nehemia van de Heere gesproken. Het opnemen van de Heere in de strijd werd bemerkt. De woorden en daden van de Heere waren er en blijven bestaan. Bij de rijken echter niet, wat een trieste zaak is. Wat zullen de tegenstanders van deze houding gedacht en gezegd hebben?

Wanneer we denken aan vandaag, kan niet gezegd worden: Wat er toen was, is er vandaag niet. De omstandigheden kunnen anders zijn, maar de gezindheid, de bruutheid, het denken aan zichzelf, het leven voor zichzelf of voor eigen groep is niet verdwenen. Het 'Ben ik mijn broeders hoeder' leeft voort. Het is nodig dat wij daaraan niet voorbijgaan. Onszelf en tezamen ons daarop te bezinnen is van belang voor onze levenshouding in de samenleving. Wat een tegenstander opmerkt, mag niet altijd geplaatst worden onder de noemer van vijandschap. En laten we niet vergeten, de Heere gaat aan de verachting van Zijn wetten niet voorbij. Hij neemt het op voor de verdrukten en machtelozen. De Schrift wijst op verschillende voorvallen. De Heere schakelt ook personen in tot herstelling van het recht.

Toen Nehemia alles vernam, onstak zijn toorn. Zijn verbolgenheid en verontwaardiging waren groot. Het onrecht de armen aangedaan kon hij niet verzetten. Wat hij ging doen, lezen we. Hij ging met de rijken spreken. Hij pakte de zaak goed aan en ontzag niemand. Onder de aangesprokenen wa-

Verachting en vermaning (17)

Strijd is erg en die kan zeer fel zijn. Zo zelfs, wanneer de Heere Zijn kracht niet laat werken, de ondergang zeker is. Er zou niets van het werk terechtkomen, waartoe men geroepen is. De onderlinge verhoudingen werden verstoord en vernietigd. Er werd wat gezien, gehoord en gekend in Jeruzalem. In hoofdstuk 5:1 staat: "Het geroep van het volk en hun vrouwen was groot, tegen hun broederen, de joden". Het sociale onrecht was toppunt. De klacht die gehoord werd was terecht. Er was sprake van uitbuiting. De armen werden door de rijken uitgebuit, onderdrukt en geknecht. Op een gegeven moment kon men het niet meer voor zichzelf houden. Men kon

er niet meer tegenop. Zelfs de vrouwen schreeuwden het uit. De ellende had hen diep aangegrepen en de gezinssituatie was ontzettend. De allerarmsten leden voedselgebrek; geld ontbrak om koren te kopen. Sommigen gaven om te kunnen blijven leven hun kinderen als onderpand. Deze kinderen moesten slavenwerk doen. Verlossing daarvan was uitgesloten, want de gestelde woekerprijs was zo hoog dat het afstaan van het kind definitief was. Er waren ook kleine boeren, die het slecht hadden. Zij werden gedwongen hun huis, akkers en wijngaarden te verpanden om koren te kunnen kopen. Een derde groep moest geld opnemen om de verschuldigde

ren zeker vrienden. Ook hen ging hij niet voorbij. Onrecht is onrecht. Niemand mag gespaard worden, die tegen de Schrift ingaat en er niet naar handelt. Die eis mogen wij niet laten vallen. Hoe kan de man met de gouden ring ontzien worden! Het oog moet niet gesloten worden voor de royale gever of geefster. Nehemia ging recht door zee. In hem zien we een beeld van de Heere Jezus. Hij sprak verwijtend tot de raad van edelen en de gemeenteliders: "Gij bedrijft woeker een ieder tegen zijn broeder". Daarna werd een grote volksvergadering samengeropen. Wel overwogen vertelde hij, hoe het was en nu is. Toen hij aan het Perzische hof was, hadden hij en de zijnen zoveel joden vrijgekocht van de slavendienst. Nu gekomen in Juda en te Jeruzalem moest hij horen, dat bij de teruggekeerde gemeente joden waren, die hun eigen broeders als slaven wilden hebben of zelfs opeisten. Welk een liefdeloosheid. Welk een ingaan tegen het Woord van de Heere! En wat voor gevolg zal dit alles hebben, want de Heere gaat er niet aan voorbij. De onderlinge verhoudingen zijn voorgoed verbroken. Voor zo'n leven en dan nog gevuld met godsdienst kan de jeugd geen respect hebben. Aan de jeugd mag niet voorbijgegaan worden. Ook nu niet. Bezinnende vragen zijn: Wat denkt de jeugd van ons? Wat heeft de jeugd aan ons? Het moet in huis, maar ook op de

kerkenraadstafel aan de orde komen, en dat maar niet even. Wie dit doet, leeft niet bij het welzijn van de jongeren en wat onze tijd biedt, laat zien en horen.

Nehemia bond het Woord van de Heere op de harten van het volk. De praktijk daarvan zal strekken tot eer van de Heere en tot heil van het volk. De uitstraling wordt merkbaar in het volksleven. Wanneer de eis van de Heere ons aangrijpt en we kunnen onder onze verplichtingen niet uit, mogen we naar 's Heeren woord schuld belijden en bidden:

"Leer mij naar Uw wil handelen, 'k zal dan in Uw waarheid wandelen; neig mijn hart en voeg het saâm tot de vrees van uwen Naam".

De Heere verhoort dit verzoek. Hij legt Zijn liefde in het hart en daardoor ontstaat de oprechte, hartelijke gemeenschapszin. Dan wordt geleefd bij het evangelische woord: "Laat ons, goed doende, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen. Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs" (Galaten 6:9 en 10).

En als straks op het spreken van de Heere (Mattheüs 25) gevraagd wordt: "Wanneer, Heere", zal Zijn antwoord zijn: Kom in! Want zo gij dit één van deze Mijn minste broeders gedaan hebt, zo hebt gij dat Mij gedaan."

Ds. M.C. Tanis

Christopher Love (1)

Jeugdijaren

In mijn boekenkast staan enkele boeken die preken bevatten van Christopher Love. Het is niet ondenkbaar dat er meerderen onder de lezers van ons blad zijn die ook in het bezit zijn van preken van Love. Maar wie kent de verdere achtergronden? Hoe is het leven van Love geweest? Wat heeft hij allemaal meegemaakt? Onder welke omstandigheden heeft hij gearbeid? Wat heeft hij mogen betekenen in zijn dagen? Aan de hand van een pas verschenen boek over Love wil ik proberen in enkele artikelen iets door te geven uit het leven en de strijd van Christopher Love. Love werd in 1618 in Cardiff, in Wales geboren. Love was het jongste kind in het gezin waartoe hij behoorde. Zijn moeder was al vijftig jaar toen hij geboren werd. Hoe is Love opgevoed? Waarin zijn zijn ouders hem al of niet voorgegaan?

Zijn ouders gingen nooit naar de kerk en maakten zich in het geheel niet druk om de godsdienstige opvoeding van hun kinderen. Wat is het een groot voorrecht als dit onder ons anders mag zijn. Wat een voorrecht opgevoed te worden bij het Woord van God en onderwezen te worden in het Woord van God. In zijn jeugd hield Christopher zich bezig met dobbelen en kaartspelen. Love was als kind al erg op boeken gesteld. Toen Love vijftien jaar was werd er een nieuwe predikant bevestigd in Cardiff: William Erbery. Christopher en enkele vrienden gingen luisteren, maar volstrekt niet uit heilbegeerte.

Nieuwsgierigheid dreef hen om ook eens een keer naar de kerk te gaan. De Heere evenwel gebruikte de preek om hem een gezicht op zijn zonden en verloren staat te geven zodat hij met een hel in zijn geweten naar huis terug-

keerde. Hij kon niet anders dan breken met zijn vroegere zonden en misbruik van de tijd. Hij kon niet meer met zijn vroegere kameraden omgaan en zonden met hen bedrijven. De brug naar de wereld was opgehaald. Weten we daar ook van? Is er een tijd in ons leven gekomen dat we niet meer voort konden leven zoals we altijd geleefd hadden? Dat we niet meer voort wilden leven zoals we altijd gedaan hadden? Dat we bij God vandaan niet meer voort mochten leven zoals we altijd gedaan hadden? De vader van Christopher was het niet eens met de verandering van zijn zoon. Toen Christopher een keer naar de kerk wilde gaan, sloot hij hem op. Maar Christopher ontsnapte door zich langs een touw naar beneden te laten glijden. Is het niet beschamend voor sommigen in onze tijd? Moeten ouders ons soms niet aansporen naar de kerk te gaan? Ontbreekt het aan verlangen naar de dienst des Heeren? Jong en oud, bedenk dat de prediking het middel is dat de Heere wil gebruiken tot waarachtige bekering. Die bekering is nodig zal het wel zijn voor de eeuwigheid.

De Heere deed Christopher delen in het wonder van de waarachtige bekering. Ook vroegere vrienden werden bekeerd. In de nachtelijke uren kwam hij met deze vrienden samen om te vasten en te bidden. Welk een verandering had er plaatsgegrepen in het leven van Christopher. Deze verandering bleef niet onopgemerkt. Christopher stond eerst bekend als een jonge gokker, nu werd hij bekend als een jonge puritein. Zijn vader was het met deze grote verandering nog steeds niet eens. Zo kwam Christopher in huis bij Ds. Erbery. Hoewel deze predikant later tot grote dwalingen verviel, is Christopher hem altijd dankbaar gebleven voor alles wat hij voor hem heeft mogen betekenen. Met tegenzin stuurde de vader van Christopher hem naar de universiteit van Oxford. Geld voor de studie wilde hij niet aan zijn zoon geven. Christopher werd door zijn moeder en Ds. Erbery van de nodige financiële middelen voorzien. N.a.v. S. Houtekamer, Christopher Love, Een puritein op weg naar het schavot, 148 blz., f 27,50, Uitgeverij Den Hertog - Houten.

Ds. A. van Heteren

Voor de Jeugd

Wat is geloven? Op deze vraag wil ik wat dieper ingaan. Later wil ik het hebben over de zekerheid van het geloof. Geloven is een daad van de ziel, gewerkt door de Heilige Geest. Geloven richt zich op de Spreekende God in Christus en gaat af op Zijn Woord. Als je echt gelooft, dan voel je dat je iets mist, wat God jou alleen kan schenken. Je mist de vergeving van zonden, je mist de kracht om tegen de zonden te strijden, je mist geduld om de moeilijke dingen in je leven te kunnen verdragen, enz. Door het gemis komt het geloof in beweging. Het geloof gelooft namelijk dat de HEERE jou wil geven wat je mist. Daardoor komen er werkzaamheden van het geloof. Deze werkzaamheden laten zich eenvoudig uitleggen door onze werkwoorden. Werkwoorden zoals horen, zien, vluchten, komen, aanraken, omhelzen, aannemen, proeven, eten, drinken, enz. Woorden die je in de Schrift zult tegenkomen als geloofsdaden. Ik wil een paar van deze 'geloofs-werkwoorden' behandelen.

Horen

'Neigt uw oor en komt tot Mij, hoort en uw ziel zal leven.' (Jes.55: 3a) 'Zo is dan het geloof uit het gehoor en het gehoor door het Woord Gods.' (Rom.10:17) Uit deze twee teksten blijkt dat geloven alles te maken heeft met horen. Nu ben je van nature doof voor het Woord van God. Door de inwendige roeping klinkt het: Effatha, wordt geopend! In het uur van de wedergeboorte ontvang je 'oren des geloofs'. Met deze zielsoren ga je de boodschap van het Woord ter harte nemen. Hierdoor ga je als gelovige je zalig luisteren. Zo lezen we van Lydia: '...welker hart de Heere heeft geopend, dat zij acht nam op hetgeen van Paulus gesproken werd.' (Hand. 16:14) Je hoort het oordeel van God over jouw zondig leven niet alleen aan, maar het grijpt je daadwerkelijk aan. Zoals we dat lezen in Hand. 2: 37: 'En als zij dit hoorden, werden zij verslagen in het hart, en zeiden tot Petrus en de andere apostelen: 'Wat zullen wij doen, mannen broeders?' Je gaat de boodschap van het Evangelie horen, als een allesbeslissende boodschap van heil en zaligheid. Jongelui, ga eens naar de kerk met het gebed: 'Heere open mijn oren, opdat ik de prediking werkelijk ga geloven?' Dit gelovig horen van het Woord is niet

alleen een zaak van het begin van het geestelijke leven, maar altijd zal het geloof haar werkzaamheden ontleenen aan het gehoor van het Woord van God.

Zien

Geloven wordt in de bijbel vaak aangeduid met het zien op Jezus. Zo roept Johannes de Doper het zijn discipelen toe: 'Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.' (Joh.1:29) Ik denk ook aan de bekende geschiedenis van de verhoogde slang in de woestijn. De Heere Jezus Zelf gebruikt dit als beeld van Zijn verhoging aan het kruis. (Joh.3:14) Als een klaroensstoot klonk het in het legerkamp van de Israëlieten, die gebeten waren door giftige slangen: 'Wie op de slang ziet zal leven!' Zo moeten jouw zielsogen geopend worden voor de Gekruisigde Christus. Als het zondegif in je woedt en je weet dat het jouw dood betekent, dan zal de prediking van de Gekruisigde Christus je leven zijn. Bij het horen van de boodschap, opent de Heilige Geest jouw ogen, zodat je de mogelijkheid van zalig worden in

Christus ziet liggen. Als je dat ziet, zul je met Christen uit Bunjan-Christenreis het uit roepen: 'Leven, leven, eeuwig leven!' Hij zag het licht, hij zag het poortje, de deur des levens, daar vluchtte hij naar toe. Opnieuw wijs ik jullie erop dat dit zien des geloofs niet alleen een zaak is van het begin, maar in aanvechtingen en beproevingen zullen Gods Kinderen moeten leren telkens hun ogen te richten op Christus. Toen Petrus op de golven liep, ging het goed zolang hij het oog hield op Jezus. Maar toen hij op de golven zag, zonk hij naar de diepte. Daarom geldt voor alle ware gelovigen: '...laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan die ons is voorgesteld; ziende op de oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus.' (Hebr. 12: 1,2) Is het jouw bede, wat de blinde Bartimeus bad, toen Jezus hem vroeg wat hij wilde: 'Heere dat ik ziende mag worden.' Of kun je het de blindgeborene al nazeggen: 'Eén ding weet ik, dat ik eerst blind was en nu zie.' De volgende keer hoop ik weer twee 'geloofs-werkwoorden' te behandelen. Ontvang de hartelijke groeten van jullie vriend,

Ds. K. Visser

Blijvend spreken!

In de wereldgeschiedenis komen we personen tegen, die bekend gebleven zijn en waarover nog geschreven wordt. Zij waren in hun tijd en daarna van betekenis. Hun invloed is nog merkbaar. Dit kan ook gezegd worden van kerkhistorische mannen en vrouwen. Ze spreken nog, nadat zij gestorven zijn.

Dit geldt ook van Ds. F. Bakker van Driebergen. Ik heb hem in Apeldoorn leren kennen. Toen hij in 1956 het beroep aannam naar de gemeente van Huizen (N.H.) moest hij voor de klas Amsterdam peremptoir examen doen. Bij toerbeurt was een predikant preses en nu was het mijn beurt, wat bijzonder fijn was. Het persoonlijk getuigenis van de kandidaat was sprekend. Er werd bemerkt dat hij het leven der genade kende. Tijdens zijn ambtelijk werk kwam dit nog duidelijker naar voren. Het bevestigingsformulier wijst op het toenemen. Dat mocht bij Ds. Bakker blijken. Inzicht in de Schrift en het herder-zijn.

Na een periode van ziekte nam de Heere hem weg op 2 januari 1965. zijn

diensttijd was ongeveer acht jaar en drie jaar was hij getrouwd.

Na veel strijd en worstelingen gaf de Heere rijke vertroosting. Hoe kon hij daarvan in ootmoed en eenvoud getuigen! Onvergetelijk was het laatste bezoek. We waren met z'n drieën: Ds. H.C. van der Ent, Ds. P. Snee en mijn persoon. We kregen wat mee voor het werk in 's Heeren koninkrijk. Kort daarop stierf Ds. Bakker, naar onze maatstaf te vroeg. Wat had hij nog kunnen doen in onze kerken! Het geestelijk en tijdelijk welzijn van oud en jong hield hem zo bezig.

Hij kon en mocht op 45-jarige leeftijd heengaan. Tot schrijven is het ook gekomen. Bij zijn leven verscheen: Gebedsgestalten. Op aandrang werden ze in boekvorm vastgelegd.

In het voorwoord staat: "Het is zeker niet de bedoeling om deze gestalten te beschouwen als een afgerond geheel van wat er over het gebedsleven te zeggen valt. Er is slechts getracht hier en daar de Schrift te openen om enige wegwijzers te vinden op het levenspad.

De Geest der gebeden stelle het tot zegen". Na de eerste druk ging het naar de negende. Inmiddels zijner meer dan 125.000 exemplaren verkocht. Bovendien is het vertaald in het Engels, Frans, Spaans en Roemeens. Waarschijnlijk zal het ook in het Hebreeuws verschijnen. Welk een werkelijkheid! Komt het zo méér voor? Ik weet het niet. Er mag verwondering en blijdschap zijn. Ds. Bakker spreekt, nadat hij gestorven is. Na zijn heengaan zijn nog enkele boekjes met preken en meditaties verschenen.

De brede lezerskring is opvallend. Personen uit verschillende kerken grijpen ernaar en zijn preken worden in diverse kerken gelezen. Hier is iets van de echte oecumene.

Het grootste is dat het tot zegen mag zijn. Er wordt over gesproken.

Na zijn korte ambtsperiode waren er vele gedachten. Maar ziet: wat de Heere na zijn heengaan gedaan heeft! Is de zegen ook ons bekend?

Ds. M.C. Tanis

Persbericht

Onlangs is de Christelijke Contactgroep B.P.S. gestart voor mensen met een borderline persoonlijkheidsstoornis (BPS).

De doelstelling is ondersteuning, hulp en richtlijnen aan mensen met een BPS en hun familieleden en omgeving, met als grondslag Gods Woord.

Mensen die lijden aan een BPS stuiten op heel veel onbegrip van hun omgeving. Maar achter degene, die op de meest uiteenlopende vaak extreme manier aandacht vraagt, zit een mens die letterlijk en figuurlijk om liefde schreeuwt. Een mens hunkerend naar liefde, liefde die tegelijkertijd bedreigend is voor ze. Liefde die ze niet op kunnen slaan, emoties die op een foute manier verwerkt worden, en verkeerd tot uiting komen.

Een borderline persoonlijkheidsstoornis is een psychiatrische ziekte die zich uit in o.a.

- Een doorlopend gevoel van innerlijke leegte en verveling
- Geen eigen identiteit
- Zelfverwondering
- (Eet)verslavingen
- Agressief gedrag
- Zwart-wit denken

Door hun omgeving worden deze patiënten vaak afgedaan als:

- Aanstellers
- Lastige mensen

• Aandachtvragers en nog veel meer Kortom, er is weinig of geen begrip. Een gebroken been is te begrijpen, maar iemand die zichzelf verwondt, (eet)verslaafd is, en vul verder zelf maar aan, daar is niets van te begrijpen. Toch is dat gebroken been hetzelfde gevolg van onze val in Adam als een borderline persoonlijkheidsstoornis. Wat is de bedoeling van de Christelijke Contactgroep?

Met de Bijbel als uitgangspunt is het de bedoeling te komen tot:

- Het bevorderen van het (h)erkennen van een BPS
- Onderlinge steun, advies, en ook steun en advies aan familieleden en andere betrokkenen
- Belangenbehartiging van mensen met een BPS
- Voorlichting geven aan predikanten, kerkenraden e.a.
- Het vormen van lotgenotengroepen
- Eventueel uitgeven van een contactblad

Patiënten, familieleden, omgeving, predikanten en kerkenraden die met problemen of vragen zitten hierover kunnen contact opnemen met onderstaand adres.

Tevens kan daar de brochure aangevraagd worden. Contactpersoon: Joke de Koning, Merel 52, 2986 BC Ridderkerk. Tel/fax (0180) 421231. Postbankno. 486343, e-mail: contactgroepbps@hetnet.nl

3e Open Dag Waardheim D.V. 24 juni 2000

Op het dagactiviteitencentrum "Waardheim" te Puttershoek zal op D.V. zaterdag 24 juni a.s. van 10.00 tot 16.00 uur een "Open Dag" worden gehouden.

Het personeel zal u dan nader informeren over het reilen en zeilen binnen Waardheim, het dagactiviteitencentrum voor verstandelijk en lichamelijk gehandicapten, uitgaande van stichting Adullam. Een aantal bezoekers zal deze dag met diverse activiteiten bezig zijn. Op het terrein van Waardheim zal ook een gezellige verkoping worden georganiseerd met maar liefst 70 kramen. Uiteraard is de opbrengst voor Stichting Adullam. Van alles zal hier te koop worden aangeboden. Kaarten, boeken, speelgoed, schilderijen, kleding, hoeden, stoffen, ondergoed, gipsfiguren, rietdecoraties,

bloemen, planten, groente, fruit, salades, verse vis, warme worst, oliebol-len, noten, stroopwafels, vers sinaas-appelsap enz. Voor de kinderen zal er een grote skelter verkeerstuin, pony huifkar, een rondrit in militaire truck en talloze leuke spelletjes zijn. We hopen dat u er een "dagje Waardheim" van zult maken en heten u namens de "Waardheimers" van harte welkom!

U kunt Waardheim vinden door de borden "Open Dag Waardheim" te volgen vanaf de beide tunnels (Kiltunnel en Heinenoord).

Christelijke Gerefor-meerde Kerk te Nieuwpoort 100 jaar.

D.V. Tweede Pinksterdag, maandag 12 juni 2000, zal het feit herdacht worden dat de gemeente Nieuwpoort 100 jaar geleden is geïnstitueerd. Ieder is van harte welkom om de dienst des Woords om 09.30 bij te wonen. Er is kinderopas. Na afloop zal na enkele toespraken een herdenkingsboek worden overhandigd aan de preses van de kerkenraad: Ds. M. van der Sluys, aan enkele genodigden en een aan enkele andere leden van de gemeente.

Naast preses is Ds. Van der Sluys ook de schrijver van dit herdenkingsboek, dat als titel heeft meegekregen: Het levenspad bekend.

Na afloop bestaat er de mogelijkheid voor leden, oud-leden, de Nieuwpoorters uit de omgeving van het kerkgebouw en andere geïnteresseerden elkaar te ontmoeten onder het genot van een kopje koffie in het er naast gelegen verenigingsgebouw. Aan alle doop- en belijdende leden zal een herdenkingsboek worden overhandigd.

Dit boek (224 pag.) is (telefonisch) te bestellen bij de scriba W. van Middelkoop, van den Boetzelaerlaan 1, 2967 XB Langerak, 0184-601715. De prijs is fl. 27,50 exclusief portokosten.

Het is de bedoeling om aan het begin van het nieuwe verenigingsseizoen op een zaterdag een aantal elementen uit dit boek in een gevarieerd programma "dichter bij te brengen", om zo de werken des Heeren in het verleden onder de aandacht te brengen van jong en oud Nu. Opdat we ook nu heel persoonlijk mogen kennen: verzadiging der vreugde is bij Uw aangezicht; liefelijkheden zijn in Uw rechterhand, eeuwiglijk.

Boekbespreking

Dr. J. Stolk (eindredactie), **Op de drempel**, 198 blz., f. 27,50, Uitgeverij Groen- Heerenveen. De periode van 16- 20 jaar komt aan de orde in dit boek dat verschijnt in de serie "Christelijke opvoeding". De titels van de hoofdstukken luiden: 1. Wie ben ik? 2. Vriendschap en verkering. 3. Jongeren in de mist. 4. Hoe goed is een woord op zijn tijd. 5. Vragen rond studie- en beroepskeuze. Veel wordt behandeld: Vriendschap, verliefdheid en verkering. Er kunnen zich problemen bij een verkering voordoen, wat eerlijk onder ogen wordt gezien. Er zijn ook gevoelens van onmacht, eenzaamheid en isolement onder onze jongeren. Er is sprake van geweld, diefstal, vrije seks, drankmisbruik en verslaving aan verdovende middelen. Er wordt geschreven over het doen van belijdenis en persoonlijke geloofsbeleving. Het boek bevat waardevolle gegevens voor hen die te maken hebben met de opvoeding van jongeren in de leeftijd van 16- 20 jaar.

Zoek bij ons
uw Bijbel of
boek

Verzending of
bezorging mogelijk

Bel 0184 - 412461

Thorbeckelaan 15
3362 BL Sliedrecht

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 0294-231145, mevr. J. Meijer.

Stuur méér van Calvijn...

SEZ

*vragen
de studenten
op Cuba.*

*Steun
dit werk!!!*

Voor inlichtingen of (dia)-voorlichting
over Spanje, Cuba of Latijns-Amerika:
tel. 0184-611607 of 0548-521998

Spaanse Evangelische Zending

Postbus 273 - 3370 AG Hardinxveld-Giessendam

Tel./Fax : 0184-611607 b.g.g. 0548-521998

postbank : 95200

bank : 2510.99.245

Bestuur SEZ: ds. M.C. Tanis, Werkendam (voorzitter); ds. L. Blok, Ermelo (2e voorzitter); A. Stam, Apeldoorn (secretaris); L.C. Pols, Krimpen a/d IJssel (penningmeester); O. van de Breevaart, H. I. Ambacht; ds. G. Hendriks, Achterberg; drs. G. Nieuwenhuis, Bodegraven; ds. P.J. Teeuw, Veenendaal; ds. A. van de Weerd, Dordrecht

Voor nog geen f1,20 per dag
bent u sponsor van kansarme
kinderen in Oost-Europa.

Help mee! Bel nu:

033 - 2463208

Help een kind als Tamas Tari

**Stichting
Kom Over
En Help**

Postbus 138 • 3860 AC Nijkerk

Meer dan 25 jaar hulp aan kerken en christenen in Oost-Europa